

İstatistik Adı

Türkiye Dış Borç İstatistikleri

## Veri: Kapsam, Dönemsellik ve Zamanlılık

### Kapsam karakteristیکleri

**Çalışmanın amacı:** Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yerleşik tüm ekonomik birimlerin, yurt dışında yerleşik birimlere olan finansal yükümlülüklerinin belli bir tarihteki stok değerinin kamuoyu ile paylaşılması amaçlanmaktadır.

**Verinin tanımı:** Türkiye'de tüm kamu sektörü kurumlarının, özel sektör kapsamındaki tüm şirket ve şahıslar ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) yurt dışı yerleşiklerden sağlamış olduğu kredi, ticari kredi ve mevduat yükümlülükleri ile bu ekonomik birimlerin yurt içi ve yurt dışı piyasalarda ihraç ettiği menkul kıymetlerden doğan dış yükümlülüklerinin belirli bir tarih itibarıyla toplamıdır.

#### İstatistiksel kavramlar ve tanımlar:

**Kamu Sektörü:** Genel yönetim kapsamındaki kuruluşlar (merkezi yönetim, mahalli idareler, fonlar), kamu bankaları ve finansal olmayan kuruluşlar (kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer finansal olmayan kuruluşlar) kamu sektörünü oluşturmaktadır.

**TCMB:** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası.

**Özel Sektör:** Kamu bankaları haricindeki özel bankalar, bankacılık dışı finansal kuruluşlar (finansal kiralama, sigorta ve faktöring kuruluşları) ile finansal olmayan özel sektör kuruluşları (kamu iktisadi teşebbüsleri haricindeki özel şirketler ile gerçek kişiler) özel sektörü oluşturmaktadır.

**Özel Alacaklılar:** Parasal kuruluşlar (bankacılık dışı finansman kuruluşları, özel yatırım ve kalkınma bankaları, yabancı ticari bankalar ve yerli ticari bankaların yurtdışı şubeleri ve diğer kuruluşlar) ve parasal olmayan kuruluşlar yurt dışında yerleşik özel alacaklıları oluşturmaktadır.

**Resmi Alacaklılar:** Hükümet kuruluşları (kamu finansmanı kuruluşları, merkez bankaları, merkezi hükümetler ve resmi kalkınma bankaları) ve uluslararası kuruluşlar yurt dışında yerleşik resmi alacaklıları oluşturmaktadır.

**Kredi Stoku:** Türkiye'de yerleşik ekonomik birimlerin yurt dışında yerleşik ekonomik birimlerden sağladıkları kredi yükümlülüklerinin belirli bir tarih itibarıyla stok değerini ifade etmektedir. Söz konusu kredi anlaşmaları doğrultusunda belirli bir tarih itibarıyla anlaşma tutarları üzerinden yapılan kullanımların toplamından, ilgili tarihe kadar yapılmış olan tüm anapara ödemelerinin düşülmesi ile hesaplanmaktadır.

**Menkul Kıymet Stoku:** Belirli bir tarih itibarıyla yurt içinde ve yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetler içerisinde yurt dışı yerleşik kişilerin mülkiyetinde bulunan menkul kıymetlerin piyasa değeri.

**Kısa Vade:** Orijinal vadesi 1 yıla kadar (365 gün dahil) olan yükümlülükleri kapsamaktadır.

**Uzun Vade:** Orijinal vadesi 1 yıldan uzun olan yükümlülükleri kapsamaktadır.

**Net Dış Borç Stoku:** Net dış borç stoku, UYP'de yer alan borç yaratmayan kalemler (doğrudan yatırımlar ile portföy yatırımlarındaki hisse senetleri) hariç tutularak yükümlülükler ile varlıkların neti olarak hesaplanmaktadır. Merkez Bankası kalemine parasal altın dahildir. Pozitif işaret net borç stokunu ifade etmektedir.

**Borç Senetleri ve Kredi Servis Projeksiyonları:** Yurt dışından sağlanan krediler ile yurt içi yerleşik kişilerce ihraç edilmiş yurt dışı yerleşik kişilerin sahipliğindeki borçlanma senetlerinin anapara ve faiz projeksiyonlarını içermektedir.

**Sınıflamalar:** Balance of Payments and International Investment Position Manual, 6th Edition (BPM6) ile External Debt Statistics: Guide for Compilers and Users, 2013 (EDS Guide)'ta yer alan sınıflamalardır.

**Hedef kitle:** T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı (HMB) ile Ticaret Bakanlığı gibi kamu kurum ve kuruluşları ile Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlar, akademik kullanıcılar ve diğer tüm ekonomik birimlerdir.

**Coğrafi kapsam:** Tüm Türkiye'dir.

**Coğrafi düzey:** Yoktur.

**Sektörel kapsam:** Kamu sektörü, Merkez Bankası, Bankalar ve diğer sektörlerdir.

**Zaman kapsamı:** Veriler çeyreklik bazda derlenmekte olup, 1989 yılından günümüze kadar zaman serisi mevcuttur. 2005 yılı son çeyreğine kadar HMB tarafından derlenen serinin daha sonraki verileri TCMB tarafından derlenmektedir.

**Diğer kapsam:** Yoktur.

**Kapsamdaki sınırlılıklar:** Herhangi sınırlayıcı bir durum söz konusu değildir.

**İstatistiksel birim:** Kredi alınan uluslararası kuruluşlar, devlet kurumları, gerçek kişiler, menkul kıymet satın alan bankalar, bireysel yatırımcılar ve diğer kreditor kuruluşlardır.

**Temel dönem/yıl:** Yoktur.

**Referans dönemi:** Yayım tarihinden üç önceki ayın sonu itibarıyla.

**Ölçü birimi:**

**Değişken / Gösterge**

**Ölçü Birimi**

**Tüm Değişkenler**

**Milyon ABD Doları**

**Dönemsellik**

**Verinin toplama sıklığı:** Veriler, aylık olarak derlenmektedir.

**Verinin yayımlama sıklığı:** Üç Aylık

**Zamanlılık**

**Yayımlanan her veri için ortalama üretim süresi:** 10 gün

**İlk sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün):** 90 gün

**Nihai sonuçların yayımlandığı tarih ile referans döneminin son tarihi arasındaki fark (gün):** Verilerde geçmişe dönük revizyon söz konusu olabilmektedir.

## Kamuoyunun Bilgiye Erişimi

**Yayımlama takviminin önceden duyurulması**

**Veriye ilişkin yayımlama takvimi:** Yayımlama takvimi kamuoyuna önceden duyurulmaktadır. Her yılın ilk işgünü internet sitemizde yayımlanmaktadır.

**Veri yayımlama takviminin internet adresi:** [Veri Yayımlama Takvimi](#)

	<b>Veri dağıtım politikası:</b> Her ayın internet sayfasında yayını gerçekleştikten sonra bankamızın veri dağıtım sistemine üye kişi, kurum ve kuruluşlara ilgili tablonun yayımlandığına dair bilgi verilmektedir.
<b>Eş zamanlı yayımlama</b>	<b>Tüm kullanıcılar ile aynı anda paylaşılıp paylaşılmadığı:</b> Paylaşıyor. <b>Basın veya diğer belirli kullanıcılar ile özel anlaşmalar kapsamında verinin önceden paylaşılıp paylaşılmadığı:</b> Hayır

## Bütünlük

<b>Resmi istatistiklerin üretilmesine ilişkin şartlar, koşullar ve gizlilik</b>	<p><b>İstatistiklerin toplanması, işlenmesi ve dağıtımına ilişkin sorumluluk:</b> Uzun vadeli kamu sektörü dış borç verileri HMB tarafından, tüm sektörlerle ilişkin kısa vadeli dış borç verileri ile kamu sektörü haricindeki uzun vadeli dış borç verileri TCMB tarafından işlenmekte ve derlenmektedir. Yayımlanmasına ilişkin sorumluluk TCMB'ye verilmiştir. TCMB'de ise Veri Yönetimi ve İstatistik Genel Müdürlüğü, Ödemeler Dengesi Müdürlüğü sorumludur.</p> <p><b>Veri üreten kuruluşlar ile veri paylaşımı ve koordinasyon:</b> 27.02.2026 tarihinde yürürlüğe giren ve TCMB ile HMB arasında imzalanmış olan protokol çerçevesinde kamu sektörünün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredilere ilişkin stok bilgileri ile kamunun anapara ve faiz ödeme projeksiyon bilgileri HMB tarafından düzenli olarak iletilmektedir.</p> <p><b>Bireysel cevaplayıcılara ait verinin gizliliği:</b> Söz konusu veriler, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 25 Nisan 2001 tarih ve 4651 sayılı Kanunla değiştirilen 43.maddesinin 5.fıkrasında yer alan "...Banka, toplanan istatistikî bilgilerden kişisel ve özel nitelikte olanları yayımlayamaz, açıklayamaz, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu dışında resmi veya özel herhangi bir makama veremez. Bu bilgiler istatistiki amaçlar dışında ve ispat aracı olarak kullanılamaz" hükmü gereğince "gizlilik ilkesi" çerçevesinde değerlendirilecek ve üçüncü kişilere açıklanmayacaktır."</p> <p><b>İstatistik üretiminde çalışanlar, olanaklar, finansman:</b> Toplamda 4 kişi çalışıyor olup, çalışanların hepsi üniversite/yüksek lisans mezunudur. Bilişim kaynakları açısından bir sorun bulunmamaktadır. Tablo hazırlama sürecinde herhangi bir teknik sorunla karşılaşıldığında Bankamız Bilgi İşlem birimi tarafından gerekli teknik destek sağlanmaktadır.</p> <p><b>Kullanıcı ihtiyaçlarının izlenmesi:</b> Yılda bir kez olmak üzere internet sitesi üzerinden "İstatistik Kullanıcı Anketi TCMB Uygulaması" çalışması yapılmaktadır.</p> <p><b>Kalite politikası:</b> Verilerin uluslararası standartlarla tam uyumlu yayımlanması; zamanlılık ve tutarlılık açısından öncü ülkelerden biri olmak.</p> <p><b>Kalitenin izlenmesi:</b> Verilerin kalitesine ilişkin bir sorun bulunmamaktadır. Dolayısıyla, bu konuda planlanan herhangi bir girişim bulunmamaktadır.</p> <p><b>İstatistiklerin yansızlığı:</b> İstatistikler yansız olarak üretilmektedir.</p> <p><b>Veri kaynakları:</b> TCMB, HMB ve yurt içinde yerleşik bankalardan alınan idari kayıtlar.</p> <p><b>Yöntem:</b> TCMB'de mevcut tüm sektörlerin kısa vadeli stok bilgileri ve özel sektörün uzun vadeli stok bilgileri ile HMB'den alınan uzun vadeli kamu sektörü dış borç stoku toplulaştırılmaktadır. Söz konusu stok miktarları, referans döneme ilişkin pariteler kullanılarak ABD dolarına çevrilerek raporlanmakta, EDS Guide el kitabında yer alan itfa değeri (face value) üzerinden stok derleme yöntemi temel alınmaktadır. Menkul kıymetler, ihraç yeri bazlı sınıflandırma yerine, elinde bulunduranın yerleşikliği esas alınarak; değerlendirme ise nominal tutarlar yerine piyasa değerleri</p>
---	---

kullanılarak raporlanmaktadır. Buna ilaveten Özel Veri Yayımlama Standardı (SDDS) çerçevesinde Dünya Bankası'na raporlanan Türkiye Brüt Dış Borç Stoku verileri, BPM6 ve EDS Guide el kitaplarına uygun olarak üretilmektedir.

**Dağıtım şekilleri:** Tablolar, excel ve pdf olarak internet sitemizde yayımlanmakta olup, referans dönemin gelişmeleri de aynı yerde özetlenmektedir.

**İstatistiklerin hatalı yorumlanması ve yanlış kullanımına ilişkin görüş belirtme/tekzip:** Veriler yayımlandıktan sonra yayım organlarında hatalı kullanımı önlemeye yönelik düzenli bir takip yapılmaktadır.

**İstatistiksel veri toplama, işleme ve dağıtımdaki şartlar ve koşulların açıklanması:** Önceden duyurulan yayım takvimine uygun olarak verilerin zamanında yayımlanması.

**Mevsimsel düzeltme:** Veriler, mevsimsellik içermemekte olup, mevsimsel düzeltme yapılmamaktadır.

**İstatistiğin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması süreçlerinde bağlayıcı olan mevzuat:**

- 1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu (25.4.2001 tarih, 4651 sayılı Kanun ile değiştirilen şekli) Madde 43
- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar
- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 17'inci maddesinin (a) fıkrasının "...ikinci ve üçüncü paragrafta belirtilen kamu kurum ve kuruluşları dışındaki Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından temin edilen bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredilerle, Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı bir yıldan kısa vadeli kredilerin takibi ile ilgili usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir" hükmü çerçevesinde derlenmektedir.

**Yayımlanmadan önce veriye devlet birimlerinin içeriden erişimi**

Yoktur.

**İstatistiklerin yorumlanarak yayımlanması**

Yorum yapılmadan yayımlanıyor.

**Yenileme ve yöntemdeki büyük değişikliklerin önceden bildirimi**

**Revizyon takvimi:** 2005 yılı verilerinden itibaren revizyon yapılabilmektedir.

**İlk verinin ve revize edilmiş verinin tanımlanması:** Yayımlanan istatistikler verinin en güncel halini içermektedir.

**Metodoloji, veri kaynağı ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişikliklerin önceden duyurulup duyurulmadığı:** Metodoloji, veri kaynağı ve istatistiksel tekniklere ilişkin büyük değişikliklerin söz konusu olması halinde, bu hususlar, açıklayıcı bilgi niteliği taşıyan basın duyurusu ya da yazılı bir metin ile kamuoyuna bildirilir.

## Kalite

**İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ait dokümantasyonun yayımlanması**

İstatistiklerin hazırlanmasında kullanılan yöntem ve kaynaklara ilişkin açıklamalar bu metaveri dokümanında yer almaktadır.

**Bileşen detayının, ilgili veri ile uyumlaştırmanın, kabul edilebilirliğinin güvencesini sağlayan ve istatistiksel çapraz sorguları destekleyen istatistiksel çerçevenin yayımlanması**

**Verinin içsel tutarlılığı:** İstatistikler veri seti içerisinde birbirleriyle tutarlıdır.

**Verinin zamansal tutarlılığı:** Verilere ilişkin zaman serisi 1989 yılının dördüncü çeyrek döneminden itibaren yayımlanmaktadır. 2025 yılının üçüncü çeyrek dönemine kadar HMB tarafından yayımlanan seriler, aynı dördüncü çeyrek verisinden itibaren TCMB tarafından yerleşiklik esasına göre ve piyasa değerleri kullanılarak yayımlanmaya başlanmıştır. Veriler, 2005 yılına kadar geriye dönük olarak güncellenmiştir.

**Verinin sektörler arası ve alanlar arası tutarlılığı:** İstatistikler, TCMB tarafından aylık olarak yayımlanan ilgili yayım dönemindeki Kısa Vadeli Dış Borç Stoku İstatistikleri ve Uluslararası Yatırım Pozisyonu verileri ile tutarlılık arz etmektedir.

## Notlar

**Metaverinin son güncellenme tarihi**

12 Mart 2026